

Temat: O rolach, nie tylko w teatrze

- CELE:**
- zaznajomienie uczniów z pojęciem ról grupowych w kontekście pracy zespołu klasowego
 - rozwijanie umiejętności samoobserwacji i wrażliwości na innych
 - uwrażliwienie na sposób odnoszenia się do innych osób w klasie
 - rozwijanie postawy współodpowiedzialności za sytuację w zespole klasowym

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- duże arkusze papieru
- flamastry
- 8 czapek z papieru
- kartki papieru
- nożyczki
- klej

CZAS TRWANIA: 1 x 45 min

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Nauczyciel wprowadza uczniów do tematyki lekcji: *Na dzisiejszych zajęciach porozmawiamy o tym, jak bycie w grupie potrafi wpływać na nasze zachowanie.*

2. Nauczyciel przygotowuje klasę do wykonania zadania, podczas którego 8 osób zamieni się w komitet organizacyjny, a pozostali uczniowie zostaną „agentami wywiadu”, których zadaniem będzie baczne przyglądanie się rozwojowi wypadków i notowanie tego, co dzieje się na zebraniu komitetu. Nauczyciel dokonuje podziału uczniów na komitet i agentów. Uczniowie, którzy zostali wylosowani do komitetu organizacyjnego, zajmują miejsce na środku sali, siadając na krzesłach w kręgu. Nauczyciel wyznacza spośród agentów mistrza ceremonii, który będzie sprawował pieczę nad realizacją ćwiczenia. Do jego zadań będzie należało nałożenie członkom komitetu czapek*, dbanie o to, aby wykonywali zadanie zgodnie z regułami. Mistrz ceremonii losowo nakłada czapki członkom komitetu w taki sposób, aby napis na czapce był widoczny dla pozostałych członków komitetu i agentów, ale niewidoczny dla samego posiadacza.

* **Uwaga:** Każdej czapce zostaje przyporządkowana nazwa odpowiadająca roli grupowej: szef, pomocnik szefa, gapcio, błazen, mądrała, outsider, maruda, gwiazda.

Instrukcja dla uczniów: *Zadaniem waszego komitetu jest przygotowanie planu imprezy sportowej dla dzieci z klas I-III szkoły podstawowej. Plan musi uwzględnić gry, zabawy, zawody, poczęstunek na świeżym powietrzu oraz jego alternatywę na wypadek deszczowej aury. Przygotowanie planu wymaga od was również podziału zadań podczas organizacji imprezy. Podczas ustalania planu i komunikowania się z pozostałymi członkami komitetu jesteście zobligowani traktować kolegów/koleżanki w zgodzie z przypisanymi im rolami. Musicie robić to w taki sposób, aby wasi koledzy/koleżanki nie usłyszeli od was wprost, jaką rolę reprezentują. Ważne jest to, abyście na czas zabawy zapomnieli o tym,*

kim te osoby są dla was w rzeczywistości, a myśleli o nich jako o reprezentantach danej roli. Na ustalenie planu zostało przeznaczone 10 min.

Po 10 minutach mistrz ceremonii ogłasza koniec zadania. Członkowie komitetu zgadzają, w jakiej roli obsadzeni byli na czas wykonywania zadania. Po rozpoznaniu wszystkich ról mistrz ceremonii zaprasza do rytuału odczarowania z roli, mówiąc: *Teraz każdy z was niech pożegna się na zawsze ze swoją rolą mówiąc „Na raz, dwa, trzy żegnaj ... (nazwa roli), witaj ... (własne imię)”.* Następnie nauczyciel omawia wraz z uczniami zakończone zadanie.

Pytania pomocnicze do członków komitetu:

- Czy udało się wam przygotować plan?
- Jak czuliście się podczas wykonywania zadania?
- Czy udało się wam nie wejść w wyznaczoną rolę?
- Jak się czuliście, kiedy inne osoby traktowały was w sposób przyporządkowany do roli?
- Jeżeli weszliście/nie weszliście w rolę, to dlaczego?

Pytania pomocnicze do „agentów wywiadu”:

- Jak przebiegała praca nad tworzeniem planu w komitecie?
- Czy członkowie komitetu wcielili się w swoje role?
- Jakie działania członków zespołu do tego skłaniały?
- Co decydowało o tym, że ktoś w rolę wchodził lub nie?

3. Nauczyciel pyta uczniów, czy zaobserwowali w swoim życiu, że czują się i zachowują różnie w różnych grupach? Następnie wspólnie z uczniami zastanawia się nad tym, od czego to zależy. Nauczyciel wprowadza pojęcie roli grupowej. Wspólnie z uczniami konstruuje definicję i zapisuje ją na dużym arkuszu papieru.

4. Podczas podsumowania zajęć nauczyciel pyta o wrażenia i ocenę zajęć. Pomocne może być pytanie o to, co nowego dowiedzieliście się na dzisiejszych zajęciach?

WARTO PRZECZYTAĆ:

K. Adams, G.J. Galanes, *Komunikacja w grupach*, PWN, Warszawa 2007.

M. Belbin, *Twoja rola w zespole*, GWP, Gdańsk 2003.

M.S. Corey, G. Corey, *Grupy. Zasady i techniki grupowej pomocy psychologicznej*, IPZiT, PTP, Warszawa 1995.

K. W. Vopel, *Poradnik dla prowadzących grupy. Teoria i praktyka zabaw integracyjnych*, Wydawnictwo Jedność, Kielce 1999.